

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
Department of Thai Traditional and Alternative Medicine

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

DTAM NEWS

ข่าวเพื่อมวลชน

www.dtam.moph.go.th
Call Center 02 691 7007

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

@DTAM

กรมการแพทย์แผนไทยฯ เชิญชวนประชาชน เสนอพื้นที่ที่มีสมุนไพรหายาก หรือเสี่ยงสูญพันธุ์ เพื่ออนุรักษ์ถิ่นกำเนิดสมุนไพร

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เชิญชวน เครือข่าย หมอพื้นบ้าน ผู้นำชุมชน ร่วมกัน คัดกรอง อนุรักษ์ สมุนไพร ในพื้นที่ถิ่นกำเนิดของสมุนไพรที่มีระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติ ที่เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์หรือมีความเสี่ยงจะถูกทำลาย ร่วมเสนอพื้นที่ กำหนดให้เป็นพื้นที่คุ้มครองสมุนไพร ลำสุต นำร่องแห่งแรก ที่จังหวัดบึงกาฬ พร้อมเดินทางสำรวจอีก 10 พื้นที่ ครอบคลุมทั่วภูมิภาคในประเทศไทย

นายแพทย์ทวีศิลป์ วิษณุโยธิน อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กล่าวว่า ภารกิจของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ในด้านการอนุรักษ์ ใฝ่ระวัง คุ้มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทย สมุนไพรและถิ่นกำเนิดของสมุนไพร ในพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ.2542 ตามมาตรา 61 ได้กำหนดให้พื้นที่ที่เป็นถิ่นกำเนิดของสมุนไพรที่มีระบบนิเวศน์ ตามธรรมชาติ หรือมีความหลากหลายทางชีวภาพที่อาจถูกทำลายหรืออาจได้รับผลกระทบ จากการกระทำของมนุษย์ได้โดยง่าย หรือการเข้าไปใช้ประโยชน์จากสมุนไพร ซึ่งอาจเป็นการเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ ทางกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก จึงได้ดำเนินการค้นหา สำรวจพื้นที่ ที่ตรงตามเกณฑ์จำนวน 10 พื้นที่ ทั่วทุกภาคในประเทศไทย โดยนำร่องพื้นที่ จังหวัดบึงกาฬ พบว่ามีสมุนไพร กว่า 135 ชนิด และพบสมุนไพรสำคัญของท้องถิ่น คือ ปลาไหลเผือก ที่มีส่วนผสมในตำรับยาแผนไทยหลายตำรับ โดยจะใช้ประโยชน์จากรากเท่านั้น และเป็นสมุนไพรที่โตช้า ทำให้มีความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์หรือมีความเสี่ยงจะถูกทำลาย จึงเร่งรัด อนุรักษ์ และคุ้มครอง ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำรายละเอียดข้อมูลเพิ่มเติม ในการออกประกาศกำหนดพื้นที่คุ้มครองสมุนไพร

โดยช่วงเวลาที่ผ่านมา ปี พ.ศ.2560-2564 สำรวจชนิดพันธุ์สมุนไพรในพื้นที่ เขตอนุรักษ์กว่า 30 พื้นที่ จำแนกจัดกลุ่มสมุนไพร เป็น 3 กลุ่ม ตามมาตรา 44 แห่ง ดังนี้ 1) สมุนไพรที่อาจจะสูญพันธุ์ มีความยากในการขยายพันธุ์ มีความต้องการใช้ประโยชน์สูง สำรวจพบ 172 ชนิด เช่น กำลั้งข้างสาร โคคลาน ชันทองพยับบาท 2) สมุนไพรที่มีค่าต่อการศึกษาวิจัย สามารถพัฒนาต่อยอดเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์การสาธารณสุข เศรษฐกิจและการดำรงชีพ จำนวน 1,029 ชนิด เช่น พะยอม ประคำไก่ รกฟ้า 3) สมุนไพรที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เป็นที่ต้องการของตลาด สำรวจพบ จำนวน 316 ชนิด เช่น ฟ้าทะลายโจร กวาวเครือขาว สมอไทย

ทั้งนี้ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย หมอพื้นบ้าน ผู้นำชุมชน ประชาชน ในการคุ้มครอง อนุรักษ์ สมุนไพร และถิ่นกำเนิดของสมุนไพรที่เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์หรือมีความเสี่ยงจะถูกทำลาย จึงเชิญชวนประชาชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมเสนอพื้นที่ที่เข้าเกณฑ์ เพื่อร่วมพิจารณากำหนดให้เป็นพื้นที่คุ้มครองสมุนไพร ต่อ กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข หรือ ประสานไปยังสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในเขตพื้นที่ที่ท่านอาศัยอยู่

ทางด้าน ดร.นันทศักดิ์ โชติชนะเดชาวงศ์ ผู้อำนวยการกองคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย และแพทย์พื้นบ้านไทย ได้กล่าวเพิ่มเติม เกณฑ์ตามลักษณะพื้นที่อนุรักษ์ถิ่นกำเนิดสมุนไพร ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้ 1.) มีระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติหรือมีความหลากหลายทางชีวภาพที่อาจมีโอกาสการสูญพันธุ์ 2.) มีการเข้าไปใช้ประโยชน์จากสมุนไพร โดยมีลักษณะเป็นการเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์หรือการลดลงของพันธุกรรม 3.) หน่วยงานราชการ มีวัตถุประสงค์จะส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการบริหาร พัฒนา 4.) ยังไม่ถูกประกาศเป็นพื้นที่เขตอนุรักษ์ 5.) ไม่เป็นที่ดินในกรรมสิทธิ์ของบุคคลหรือเอกชน

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่กองคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและแพทย์พื้นบ้านไทย โทร 02 149 5607

นายแพทย์วิศิษฐ์ วิษณุโยธิน
อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก